

В гостях у тата

Раїса Троянкер

Так, як бувало, старий балагула
од станції віз, за годину верству проїжджаючи,
вечір тихенько і сумно наспівував "люлі",
в синю колиску за обрій поклавши
натомлених сонячних зайчиків.

Чорні колеса, немов кентаври великі,
пили болото і хлюпали, бризки пускаючи.
Плентавсь старий екіпаж, як одноногий каліка,
і спали в колісці за обрієм сонячні зайчики.

Скоро містечко. (Воно як салоп старомодній,
весь в нафталіні, із скрині старої добутий.)
Очі будинки примружать трахомні й голодні,
очі, в яких причаївся одвічний столітьовий смуток.

Хлюпає колесо. Ну ж бо, старий балагуло!
Швидше! Скубни за руді заялозені віжки.
...Перший будиночок. Вивіска "Янкеля Сімона Гула
заля для стріжки, заліжки та бріжки".

Далі будинки - похилі сліпі ліліпути.
І виситься тільки камінна стара синагога.
Здається, вона це зробила сусідів сліпими, розбутими
во ім'я свого старого безглузлого бога.

О, шолом-алейхем![20] - одвічний приют ортодоксів!
Все на Месію чекаєш, пейсатий меламед Авруме?
В день Йом-Кіпура[21] молишся богіві й постиш,
Про Мордохая читаєш на Пурім[22].

І швидше за мишу прудку пробіжить по завулочках чутка:
"До нашого шамеса[23] з Харкова донька приїхала".
А в шамеса очі наповнені слізьми і смутком
і буде старому така несподівана втіха.

Ось він в старих окулярах, нитками зав'язаних,

в жовтому талесі, синій ярмулці і босий.
Сильно хвилюється. В голосі чуються – спазми.
Тато старий і безсилий, як стомлена осінь.

Приїхала донька. Дитина кохана й ворожа.
(А двоє синів біля Криму на землю давно переїхали —
єврейські селяни, а шамес сивенький не може.
і очи старого наповнені слізьми і смутком.)

Вечором синім, суботнім,
тато читає старе, як життя, П'ятикнижжя.
З журою буду дивитись на стомлені плечі.
Погляд у батька стає і суворий і ніжний.

Жаль до старого і трохи любови на серці,
може, примусять лишитись в містечку на тиждень.
Мама стара вгощатиме рибою з перцем,
кугіль пектиме і курку єдину заріже.

Я – комсомолка, але не соромлюсь любови до тата.
Тільки од болю нервово ламаю цигарки.
Вечором тихим, як тигрова шкура смугастим
мріяти буду про гомін, редакцію й Харків.

Їхати буду на станцію в радісний вечір.
Просто в обличчя липневий закоханий вітер.
Треба повітря в гнилизну маленьких містечок,
треба повітря!

20

Мир вам!

21

Судний день.

22

Свято Есфірі.

23

Служка в синагозі.